



**Pan
Maciej Żywno
Wojewoda Podlaski**

LBI-4101-16-06/2010
P/10/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (zwanej dalej „ustawą o NIK”) Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim (zwanym dalej „Urzędem”) kontrolę realizacji wykonywania przez Wojewodę Podlaskiego i podległe mu służby zadań z zakresu zarządzania kryzysowego i finansowania tych zadań.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokóle kontroli, podpisanym w dniu 13 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, wykonywanie przez Wojewodę Podlaskiego zadań z zakresu zarządzania kryzysowego. Podstawą tej oceny jest:

- dobre przygotowanie organizacyjne i kadrowe Urzędu do realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego,
- opracowanie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, Wojewódzkiego Planu Reagowania Kryzysowego, zwanego dalej „WPRK” lub „Planem”,
- prawidłowe wykorzystanie środków finansowych na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego,
- podjęcie niezwłocznych i skutecznych działań w związku z katastrofą kolejową, która wydarzyła się w listopadzie br. w Białymstoku.

Stwierdzone przez NIK nieprawidłowości dotyczyły:

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

- nieopracowania wojewódzkiego planu ochrony infrastruktury krytycznej,
- niewyegzekwowania od Starosty Hajnowskiego opracowania powiatowego planu zarządzania kryzysowego.

1. Urząd był należycie przygotowany do realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego. Zadania te wykonywali prawidłowo pracownicy Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (zwanego dalej „WBiZK” lub „Wydziałem”). Wydział posiadał odpowiednią obsadę kadrową, składającą się z doświadczonych pracowników, z których wszyscy (zaangażowani w realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego) posiadali wyższe wykształcenie, a także uczestniczyli w różnych formach szkoleń i ćwiczeń dotyczących reagowania w sytuacjach kryzysowych. Wojewoda powołał Wojewódzki Zespół Zarządzania Kryzysowego (zwany dalej „WZZK”), który zgodnie z dyspozycją art. 14 ust. 7 i 8 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym² pełnił rolę koordynującą i opiniodawczą. W skład WZZK, oprócz Wojewody i przedstawicieli właściwych komórek organizacyjnych Urzędu wchodziła kierownicy wojewódzkich służb, inspekcji i straży.

W regulaminie organizacyjnym Urzędu, WZZK i w zakresach czynności pracowników rzetelnie i zgodnie z uregulowaniami ustawy o zarządzaniu kryzysowym określono obowiązki i zadania z zakresu zarządzania kryzysowego.

2. W okresie objętym kontrolą zapewniono pełnienie całodobowego dyżuru w celu umożliwienia sprawnego przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego. Dyżury pełnili w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego (zwanym dalej „WCZK”) odpowiednio wykształceni i wyszkoleni pracownicy WBiZK, zaś jego wyposażenie, na które składały się sprawne urządzenia służące do łączności radiowej, telefonicznej oraz systemy informatyczne umożliwiało właściwą realizację powierzonych zadań (m.in.: nawiązanie łączności ze służbami uczestniczącymi w likwidacji zagrożeń, powiatowymi centrami zarządzania kryzysowego i urzędami gmin, ostrzeganie i alarmowanie ludności oraz przekazywanie informacji i komunikatów ostrzegawczych).

3. Opracowany w sierpniu 2008 r. Wojewódzki Plan Reagowania Kryzysowego, ze względu na przedłużające się uzgodnienia z kierownikami wojewódzkich służb, straży i inspekcji, przekazano do zatwierdzenia przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 31 października 2008 r., tj. po terminie określonym w art. 34 ust. 1 ustawy o zarządzaniu kryzysowym (22 sierpnia 2008 r.). W dokumencie tym uwzględniono wszystkie

² Dz. U. Nr 89, poz. 590 ze zm. zwanej dalej „ustawą o zarządzaniu kryzysowym”

wymagane elementy wskazane w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, m.in.:

- charakterystykę zagrożeń oraz ocenę ryzyka ich występowania,
- procedury reagowania kryzysowego,
- organizację systemu monitorowania zagrożeń, ostrzegania i alarmowania,
- tryb uruchamiania sił i środków niezbędnych do usuwania skutków zagrożeń.

W Planie ustalono zadania dla wojewódzkich służb, inspekcji i straży oraz określono tzw. siatkę bezpieczeństwa, w której przedstawiono zagrożenia mogące wystąpić na terenie województwa i zasady współpracy instytucji przy likwidacji zagrożeń.

WPRK nie zawierał jednak dwóch z dwunastu załączników funkcjonalnych planu głównego, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 3 lit. k i l ustawy o zarządzaniu kryzysowym³, tj. wykazu infrastruktury krytycznej i priorytetów w zakresie jej ochrony oraz odtwarzania. Przed 19 września 2009 r. w Urzędzie nie opracowano też wojewódzkiego planu ochrony infrastruktury krytycznej, pomimo, że obligował do tego (obowiązujący od 22 sierpnia 2008 r. do 19 września 2009 r.) art. 6 ust. 2 ustawy o zarządzaniu kryzysowym. Z wyjaśnień dyrektora WBiZK wynika, że wystąpieniu tych nieprawidłowości sprzyjał brak wytycznych Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do opracowania takich planów lub przynajmniej kwalifikowania obiektów lub instalacji do infrastruktury krytycznej oraz brak wyciągu z wykazu infrastruktury krytycznej sporządzonego przez dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

WPRK był spójny z planami operacyjnymi innych podmiotów i służb zaangażowanych w przypadkach wystąpienia zdarzeń kryzysowych. Opracowane w powiatach województwa podlaskiego i zatwierdzone przez Wojewodę 14 października 2008 r. powiatowe plany reagowania kryzysowego zostały przygotowane na podstawie przekazanych z WBiZK zaleceń. Do zakończenia kontroli nie wyegzekwowano – pomimo monitów – opracowania planu reagowania kryzysowego przez Starostę Hajnowskiego, zaś plan reagowania powiatu wysokomazowieckiego został zatwierdzony dopiero 15 lutego 2010 r. Opóźnienia te wynikały z opieszałości pracowników starostw.

4. Na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego w latach 2007-2010 wydatkowano 21.382 tys. zł, z tego:
 - 2.265 tys. zł na wynagrodzenia pracowników zaangażowanych w wykonywanie zadań z zakresu zarządzania kryzysowego,

³ w brzmieniu obowiązującym od 19 września 2009 r.

- 17.083 tys. zł na usuwanie skutków klęsk żywiołowych (w związku ze szkodami spowodowanymi występującymi na terenie województwa suszami i wichurami, remontami dróg gminnych i powiatowych oraz doposażeniem jednostek straży pożarnej w sprzęt),
- 366 tys. zł na sfinansowanie szkoleń, zakup wyposażenia (m.in. łóżek polowych) oraz uposażenie zastępcy dyrektora WBiZK oddelegowanego z Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej.

Wydatki poniesione w tym zakresie były zasadne i zrealizowane zgodnie z zasadami określonymi w art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁴, a od 2010 r. – w art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵, to jest w sposób oszczędny i umożliwiający terminową realizację zadań.

5. Urząd oraz podległe służby sprawnie i prawidłowo zareagowały na zagrożenie związane z eksplozją cystern z materiałami palnymi na torach kolejowych w Białymstoku w dniu 8 listopada 2010 r. Działania zrealizowane przez WCZK były zgodne z zawartą w WPRK siatką bezpieczeństwa i opracowanymi procedurami. WBiZK przyjął funkcję koordynującą – wspierając funkcję kierującą Państwowej Straży Pożarnej – zaś służby dyżurne WCZK prawidłowo wywiązały się z obowiązków w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji (dotyczących m.in. akcji ratowniczej, jak też związanych z utrudnieniami w ruchu drogowym i kolejowym), rzetelnie dokumentując podejmowane czynności. Pozytywnie ocenić należy także działania podjęte bezpośrednio po zakończeniu akcji gaśniczej. WBiZK pozyskało od wszystkich instytucji i służb biorących udział w akcji informacje o przebiegu akcji i przygotowało (do omówienia na zebraniu WZZK) wstępny raport zawierający uwagi i wnioski mające na celu zmniejszenie zagrożeń wynikających z przewozów materiałów niebezpiecznych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) wyegzekwowanie od Starosty Hajnowskiego opracowania powiatowego planu reagowania kryzysowego,
- 2) uzupełnienie treści Wojewódzkiego Planu Reagowania Kryzysowego o brakujące elementy.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wojewodę w terminie 14 dni od dnia

⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2009 r. nr 157, poz. 1240 ze zm.

otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków lub o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków, lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartego w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli

z up.

Agata Katarzyna Ciupa
WICEDYREKTOR